

A modern nőnek kell ékszer és platina, de még inkább egy Sipos-féle reklám-harisnya. Kapható Cluj, Ferdinánd-király-ut 8. szám, Sipos-nál

ZSIDÓ KÖZÉLET

— Herzl-ünnepély Petrozsényben. Az erdélyi Herzl-ünnepségek sorában méltóan vette ki részét Petrozsény zsidósága is. A Herzl-estélyt az Aviva rendezte meg, melyen nagy és előkelő közönség vett részt. Menyász Irén rosaviva nagyhatású megnyitóján Reinge-würz Frida, Klein Manó és Rozenfeld Erus szavaltak, míg az ünnepi beszédet Halmos Livia tartotta, tartalmas és mélyenjáró gondolatokban gazdag előadásban. Nagy sikere volt Rozenberg Jankának, aki Giszkalay Mesias Heroldját és Hunyadi Andor zakennak, aki Vámos László Herzl emlékversét szavalta, mindkettő a töle megszokott művészetével. Rozenberg Zsiga barissziánus „El molí rachamimj“ után az estély, mely sokáig emlékezetes lesz petrozsényi cionista körökben, a Hatikva hangjai mellett ért véget. — A petrozsényi Aviva Noemi a Herzl estély gondos megrendezése által újfólag tanujelét adta azon törekvésének, hogy a petrozsényi szépen haladó cionista munkába eredményesen tud bekapcsolódni.

Megismétlik a temesvári Herzl-emlék-ünnepélyt. Temesvárról jelentik: A vasárnap megtartott Herzl-emlék-ünnepélyről, amely a legnagyobb siker jegyében zajlott le, nagyon sokan kimaradtak. Az általános kívánságnak eleget téve, vasárnap délután 6 órakor az ünnepélyt megismétlik a zsidó liceum tornatermében. A megismétlendő emlékünnepély iránt, amelynek ugyanazon műsora lesz, mint az előbbinek, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Az „Ezra“ mai Herzl-ünnepélyén a vilnai társulat két tagja is fellép. A kolozsvári „Ezra“ zsidó főiskolai hallgatók mai Herzl-ünnepélyén a vilnai szintársulat két kiváló tagja is fellép. Az ünnepély többi számai is rendkívül vonzóak és érdekesek s minden tekintetben biztosítják a sikert. Az ünnepély programja a következő: Kun Ádalt: megnyitó beszéd. Becski Irén saját verséből olvas. Forgács Sándor zsidó költőktől szavalt. Dr.

Akiba

Irtó Giszkalay János

És százaszorosan kínos halállal halt meg az, akít a Tóra tanításán értek. Az irtózatot vallási üldözések korszaka volt ez, nem kevésbé szörnyűség, mint a spanyol inkvizíciók korszaka, amikor máglyák tüzeiben pusztultak el, a hajdani zéloták késő unokái. A zsidó lényeg ellen állott a harc. Egyszer már történt ilyesmi a zsidó nemzet történetében. Évszázadokkal azelőtt, Antiochus Epifanus idejében. Akkor Makkabeus Juda karddal verte vissza a népi-irtó támadást. De most? Mostan százaszor keservesebb volt az élethalálharc, — mert mostan akkor kezdődött a véres lélekölés, amikor a zsidó nemzet kezéből már kihullott a kard. Valaki nagyok, valaki hősek kellett jönni, hogy a végső kiirtással fenyegetett gyöngye maradéknak megmutassa az utat, a menekülést az élet felé. És Akiba jött, harmadszor is.

Milyen utnakindulás volt az, a küldetésnek mennyi tudatosságával teli és mennyire lélekre nehezkedőbb, mint az első két utja. Azok: az élet teljében és a győzelem reményével tele — ez: az öregség végső határán és a biztos halál tudatában. Mert Akiba tudta, hogy minden lépése, minden megmozdulása a gyötrelmes halál felé viszi — és Ráchél, a drága, az öszülő haju Ráchél is tudta. Hiszen hogy Rufus, ez a vérfarában kéjelgő gyilkos, eddig is nem csapott rá és nem hurcolta a vérpadra, már az is szinte isten csudájának hatott. A történetírők azzal magyarázzák ezt, hogy Akiba, a nagy győzelmek idején visszavultán élt a családjá körében és hogy Rufust alighanem ez a viaszavonult élet tévesztette meg. Hogy Rufus nem ösmerte Akiba szerepét Bar-Kochba szabadságharcában. Együgyű gondolat ez és pszichológiai rövidlátás. Akiba szerepét nem lehetett nem ösmerni. És ha valaki a rómaiak

Hamburg József ünnepi beszédet mond. Schwimmer M. énekel Antal István zongorakísérete mellett. Braun Teréz Giszkalay Herzl-költeményét szavaltja. Ernster I. héber beszédet mond Herzlről. Dr. Márk Hillel az Eze-kiel látomás c. verset szavaltja. Antal István Liszt balladáját játsza zongorán. Dr. Klein Miksa záróbeszédet mond. Az ünnepély ma délelőtt fél 11 órakor lesz az Urániában.

Abesszinia a legújabb kivándorlási terület

Anglia és Olaszország egyezményt kötöttek az ország kihasználására. Nagy izgalom Franciaországban

(Páris, július 10. Az Uj Kelet tudóstól.) Az angol-olasz egyezmény, amelyet Abessziniára vonatkozólag kötöttek, itteni diplomáciai körökben nagy szenzációt keltett. A francia sajtó ezt az egyezményt az 1906. évi abesszini szerződés ellen való támadásnak minősíti. Igaz ugyan, hogy ebben a szerződésben az Eritreából Abesszinián át Szomáliába vezető vasút építési jogát Olaszországnak ítélték oda, de semmiesetre nem ítélték oda Olaszországnak egy gazdasági zónát is. Kifogásolják a Quai d'Orsay azt is, hogy az angol-olasz egyezményt Franciaország tudta nélkül, ugyszólván a háta mögött kötöttek meg. Az egyezményről, amelynek Olaszországra nézve kétségtelenül igen nagy és hasznos jelentősége van, legjobban Mazucio olasz fascista képviselő legutóbb tartott beszédéből tájékozódhatunk, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Abesszinia nincsen messze, elég nagy, kevésbé lakott, kitünő klímája van, amely alatt gabonától kezdve a gyapotig és a kávéig mindent termesztethetünk. Ennélfogva ez a terület igen alkalmas arra, hogy az olasz kivándorlási problémát megoldja. Abesszinia ugy sem haladhat előre a fejlődésben a maga erejéből. Népeisége a súlyos terhek és szenvedések miatt alig szaporodik. Az európaiak számára egyszerű hely volna ez! Az olasz fascista kormány nagy érdemeket szerezne magának, ha ezt a kihasználatlan földet megszerezné dolgozni akaró intelligens és szorgalmas fiataljainknak, akik munkával becsületet akarnak biztosítani maguknak a világban. Bizonyos, hogy Abesszinia sokáig nem maradhat meg a mai elhanyagolt állapotában. A változásnak be kell állania. Epen ezért készen kell állanunk és pe-

közül, akkor épen Rufus volt az, aki hosszú palesztinai kormányzósága alatt teljes közelségből ösmerte meg a zsidó viszonyokat. A Talmud följegyzése szerint még a zsidó rítusban is alaposan járatos volt. Hogyne tudta volna ő azt, hogy az egész zsidó népnek elősmert feje, a szabadságharc legfelsőbb szellemi vezére épen Akiba volt. De Rufus, ugylátszik, rövid időre megösmörlött a cafatokra tépett embertestek véres vonaglásában kéjelegni és Akiba számára valami új kinszenvedést talált ki. Gyönyörködni akart Akiba félelmében. Azt tudta, hogy Akiba ki nem szökhetik a kezei közül. Kopói éjjel nappal ott rajzoltak Bóné-Barak háza között és jól vigyáztak a királyi falatra. De Rufus azt szerette volna hogy Akiba menekülni próbáljon, hogy félni, remegni lássa ezt a törhetetlen Aggastyánt, a zsidók legnagyobb vezérét.

Rufus tévedett. A maga gyávaságának mértékével akarta mérni Akiba lelkét. Eppen az ellenkezőjét érte el annak, amit szeretett volna. Ő a félelemre adott időt Akibának: Akiba a törhetetlen bátorság erejével használta fel azt a rövid időt. Amíg Bar Kochba győzött — addig visszavonult. Most, hogy a nemzet porba volt tiporva: újra a nép élére állott. És gyorsan, tétovázás nélkül kellett ezt meg tenni, mert minden percnyi késedelem halált jelentett. Meg kellett állapítani azokat a fegyvereket, amelyekkel a zsidó nép végleges kiirtását megakadályozhassák. Mert a zsidóság valóban a végleges kiirtás küszöbén állott. Akik a harcmező könnem hullottak el, azokat Rufus ölette halomra. Akik elkerülték Rufus tömeggyilkolásait, azokat egyenként kényszerítették a zsidó vallás megtagadására. És a zsidók — Akiba hű tanítványai, — inkább a kispadra engedték hurcolni magukat, semhogy hűtlenek legyenek az ősi hitükhöz. A talmud huszezer ilyen vértanúról emlékezik meg, akik bátran léptek a

Lichter Jakab Mppai tanító jubileumához. Július 5-iki számunkban közöltük Lichter Jakab lipovai hitoktató ötvenéves jubileumáról szóló tudósításunkat, amelyből elnézésből kimaradt az ünnepség egyik mozzanata. A rendezőség kérésére most pótlólag közöljük, hogy a jubileumi ünnepség bensőségehez Papier Armin, temesvári főkantorthelyettes is hozzájárult nagyszerű énekszámával.

dig nem egyedül.

A francia lapok megjegyzik, hogy itt az angol diplomácia egyik mesterfogásával állunk szemben, amely jól értett ahhoz, hogy Olaszországgal karöltve, keresztülhuzza Franciaország számításait. Igen fontos körülmény az is, hogy a Népszövetségnek a többség Anglia mellett áll, amelynek így nem lesz nehéz az abesszini egyezményt elismertetni. Kérdéses még csak az, hogy Németország képviselői, akik az ősi szezonban már szintén részt fognak venni a Népszövetség ülésén mit szólnak majd az abesszini egyezményhez.

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher
sörgyártmányait!

Márciusi világos

Dacia extra special.

Bavaria dupla maláta.

Vidéki amatőrfényképezők
kérjenek arjegyüket
POLITZER
fotóáruházától Carei-Mare.
Vidéki szétküldés. Alapít-
tatott 1896.

vesztőhelyre, mert nem akarták megtagadni hitvallásukat. Még csak rövid ideig ez a vértanu-hősiesség, — és hamarosan nem lesz már senki, aki vértanuhalált haljon.

Valamit tenni kellett. A javneí Szanhedrin nem működött. Tagjainak nagy része már Rufus gyilkosságainak esett áldozatul. Akik még életben voltak, azok tehetetlenül, megbénultan várták, hogy milyen új rémtületeségeket hoz a holnap nap. Egybegyűlni, tanácsot tartani egyet jelentett a halállal. De Akiba nem az az ember volt, aki a maga halálával törődött volna akkor, amikor a népe életéről volt szó. Titkos érteit ment a Szanhedrin még életben lévő tagjaihoz. És a nemzetmentő tudósok újra összejöttek Lidda városába, titokban, ki-kutatathatatlan rejtekhelyen. És tanácsot tartottak. A kérdés, amely megvitatás alá került, — egy keserves dilemma volt. Milyen magatartást tanúsítson a zsidó nép a vallási üldöztetés napjaiban? A nemzetmentő tudósok nézete megszólt. Voltak sokan, lélekben erősek és mindenre elhatározottak, akik szent hűséggel vallották, hogy minden zsidónak inkább a vérpadra kell mennie, semhogy bármely vallási törvényt megszegjen. Nem a dogmákhoz ragaszkodó babonás elvakultság vezette ezeket a tudósokat. Hanem az a meggyőződés, hogy a zsidó nép egyetlen életforrása a Tóra, a Mózesi törvény és ha egyszer ez az életforrás kipad, ha egyszer a zsidó nép megszűnik ebből a forrásból meríteni életerejét — akkor maga a zsidó lényeg, maga a zsidó nép is menthetetlenül elpusztul. Mint az élő vizek partjára ültetett palánta, ha a tápláló forrás kiszárad. Voltak mások, szomorú mérlegelők, akik azt mondták, hogy a végsőig ki kell tartani, de a halál kényszerűsége elől vissza szabad lépni és ha szívre, ha szemre: meg szabad tagadni a vallás parancsait.

(Folytatása következik.)

Vád- és

Tizenötös
Árpád kép

(Bucureati-B tudósítójától.)
délelőtti ülésén
Szele Béla ma
foglalta el. Sz
egy döntött, h
egy tizenötös
vizsgálati és a
leményezés m
mandátum val
A parlamen
adjuk:

A kamara
miniszter felo
miniszterek fe
iratot.

Ezután a
Marseu n
mandátumának
László védelm
párti képviselő
igazolta.

Dr. Vasiliu
mandátumát i
Szele Béla el
adja, hogy S
román parlam
állapították r
között lapjáb
lap három z
soviniszta ma
inzultust köv
család ellen i
kel Szele Bál
marasztalták.
zsidókat is, vé
nak megsemm
Pop Valér

A ma délel
statin is je
szólt fel, ak
vette Szele B
letve benyujt
bizonyítványá
beteg, hogy n
ler dr. beszéd
Béla ellen n
mert ő négy
a magyarok é
horzon létre.

Voicu Ni
viselő támoga
ellen. Felolv
mának háber
ket, mely ren
zések et tartal
ellen.

Willer dr
nem Györi I
Lepok“ akko

Voicu Ni
nem Szele B
lapot ő jegye
cikéret tehat
get. A leges
mint Szele B
san miniszter
fenn és állít
Szele Béla d

Bucsan:
mindeneköl
Voicu Ni
kormány egy
látán, melye

Nitescu
fálására Petr
Örültem an
lis-ku vagy
Nem hiszem

Vád- és védbeszéd Szele Béla mandátumáról

Tizenötös parlamenti bizottság vizsgálja meg Szele Béla politikai előéletét. Paál Árpád képviselő lett Szatmáron. A szenátus megszövegezte a felirati javaslatot

(Bucuresti-Bukarest, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnap éjjeli és ma délelőtti üléseinek napirendjét teljes egészében Szele Béla mandátuma igazolásának kérdése foglalta el. Szavvelyes viták után a kamara úgy döntött, hogy Szele Béla politika előéletét egy tizenötös parlamenti bizottság fogja megvizsgálni és a parlament csak a bizottság véleményét meghallgatva után fog dönteni a mandátum validálásáról.

A parlament mai üléséről tudósításunkat itt adjuk:

A személyi petíciók

A kamara éjjeli ülésén Goldis kultusz-miniszter felolvasta a Coanda és Negulescu miniszterek felmentéséről szóló királyi kéziratot.

Ezután a személyi petíciók kerültek sorra. Marsau nemzetipárti képviselő Siniantu mandátumának megsemmisítését kéri. Goldis László védelmébe veszi a megtámadott néppárti képviselőt, akinek a mandátumát a kamara igazolta.

Dr. Vasiliu botosani képviselő megtámadott mandátumát igazolták, majd Pop Valér cuzista Szele Béla elleni petícióját terjeszti elő. Előadja, hogy Szele méltatlan ahhoz, hogy a román parlament tagja legyen és bírói ítéletek állapították meg, hogy államellenes cikkeket közölt lapjában, a „Brassói Lapok”-ban. Ez a lap három zsidó tulajdona, de azért tulajdonosai magyarként és Szele Béla számtalan inzultust követett el az uralkodó és a királyi család ellen is. Felolvass két ítéletet, amelyekkel Szele Béla államellenes deliktumokért elmarasztalták. Ezzel kapcsolatban támadja a zsidókat is, végül újból kéri Szele mandátumának megsemmisítését.

Pop Valér beszédével az éjjeli ülés véget ért.

Perbeszéd Szele Béla mandátuma mellett és ellen

A ma délelőtti ülésen, amelyen Bucsin Constantin is jelen volt, elsőnek Willer József szólalt fel, aki hosszabb beszédben védelmébe vette Szele Béla dr. Egyébként felolvasta, illetve benyújtotta a brassói városi tiszti főorvos bizonyítványát, mely szerint Szele Béla olyan beteg, hogy nem jelenhet meg az ülésen. Willer dr. beszédében kifejti, hogy a vádak Szele Béla ellen nem felelnek meg a valóságnak, mert ő négy éve állandóan azon dolgozik, hogy a magyarok és a románok között hőreledést hozzon létre.

Voicu Nitescu brassói nemzetipárti képviselő támogatja Pop Valér kontestációját Szele Béla ellen. Felolvassa a „Brassói Lapok”-ban a románok háborubájlépe alkalmából írt vezércikket, mely rendkívül súlyos természetű kifejezéseket tartalmaz Románia ellen és a dinasztia ellen.

Willer dr.: Ezt a cikket nem ő írta, hanem Győri Imre budapesti újságíró, a „Brassói Lapok” akkori munkatársa.

Voicu Nitescu: Tegyük fel, hogy tényleg nem Szele Béla dr. írta a cikket, azonban a lap tőle jegyezte akkor is főszerkeszként, a cikket tehát ő kell, hogy viselje a felelősséget. A legbiztosabb, hogy ilyen emberrel, mint Szele Béla, a kormány egyik tagja, Bucsin miniszter a legjobb baráti viszonyt tartja fenn és állítólag ő követelte a magyar párttól Szele Béla dr. jelölését.

Bucsin: A jelöléskor semmit sem tudtam mindenkől.

Voicu Nitescu: Sőt tovább megyek. A kormány egyik tagja szintén szerepelt azon a listán, melyen Szele is rajta volt.

Tizenötös bizottság vizsgálja felül Szele előéletét

Nitescu nemzetipárti képviselő szposztrofálásra Petrovici miniszter emelkedett szólására: Őrdítem annak — mondotta — hogy olyan listán vagyok, melyen kisebbségek szerepeltek. Nem hiszem, hogy a vádak megfelelnek a

valóságnak. Javaslatoz tezek, hogy küldjön ki a kamara egy tizenöttagu bizottságot, mely állapítsa meg mennyiben felelnek meg a valóságnak a petícióban foglalt vádak.

A nemzeti párt fentartja kontestációját és így az elnök szavazást rendel el. 136 szavazat

Garoflid miniszter Paál Árpád javára lemond a szatmári mandátumáról

A képviselők az elnök felszólítására sorra bejelentik, hogy melyik helyre reflektálnak. Goldis miniszter a temes-torontáli mandátumot tartja meg, Petrovici miniszter nem nyilatkozik, amíg a brassói mandátum nem nyer elintéztést. Becs szamosmegyei prefektus lemondott mandátumáról és így helyébe Hodos Alexandrut, a „Biruinta” szerkesztőjét nyilváníttják képviselőnek. Cuzia Brasóban, Dori Popovici Csernovicban, Goga Jenő Albamegyében vállalja a mandátumot és így Goga Jenő helyébe Kisküküllőben Binder szász képviselő kapott helyet.

Averescu miniszterelnök Bacuban vállalt mandátumot, hogy Ilfovban he yébe Nae Dumitru cu kerüljön, Stere Constantiu Ismailban, Alexandru Constantinescu szenatori mandátumot vállal, hogy helyét Nicolae Botez kapja a kamarában, Trancu Jasi ilfovi mandátumát tartja meg, hogy Covorluiban Ile Lepadatu legyen képviselő, Maniu Gyula gyulafehérvári mandátumát tartja meg, hogy helyébe Szilágy-megyében Cucui lelkész kerüljön be a parlamentbe, Jorja Nagyszombat en vállal mandátumot, Vajda Sándor Marostordamegyében, Kolozs megyében, így helyébe Nemes Simon kerül be, Fogarasmegyében Vajda helyébe Octavian Stoica kerül be, Szatmáron Garoflid helyét csinál: Paál Árpádnak, Manoilescu pedig Popnak, Garoflid Buzauban vállalt mandátumot. Garoflid dolji mandátumát Enculescu kapja. Lupas miniszter a szebeni mandátumot tartotta meg. Manoilescu Ilfovban vállalt mandátumot. Vlad Aurél a hunyadmegyei mandátumra optált és így alsófehérmegyei mandátumát Pop Emil nyerte el.

Ezek a fontosabb erdélyi vonatkozásu optálások, melyek a holnapi „Monitorul Oficial”-ban már meg is jelennek.

Elkészült a szenátus felirati javaslata

A szenátus felirati bizottsága által elfogadott felirati javaslat a következőket mondja: „Románia szenátusa, elsőszben alakulva meg az egyesülés óta egységes választójog alapján, boldog, hogy közvetítheti a hódolatteljes szeretet és hűség jelét, amellyel egész Románia népe vallásra, vagy fajra való tekintet nélkül királyi Felséged, Öröksége a Királyné, valamint román sziv szuverén uraője.

Az összes románok egyesülése óta ezáltal elsőszben alakult meg a szenátus nemcsak a választott tagokból és az egyházak képviselőiből, hanem más jelentékeny államférfiakból is, akik eddigi működésükkel a közélet terén, vagy a harcmezőn, vagy a béke konstruktív munkájában kiváltak és jogszerinti szenátorokká lettek. A néptömegek törvényes képviselőin kívül először jöttek a szenátumba a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kamarák, megyei és községi tanácsok képviselői is, hogy hozzájáruljanak a törvényhozás munkájához, amely hivatva lesz hazánk életének minden megnyilvánulásában a konszolidációt erősíteni. Így applikálhatja azután őseink régi formuláját: „Szenatus populu que romanus” az összes nemzeti erők összhangjának kifejezése gyanánt.

A legszelesebb alapokon, a nemzet összes rétegeinek képviselésében összeült szenátus, hiszi és reméli, hogy meg fog felelni az ország és király bizalmának és folytatni fogja az államnak konszolidációs munkáját az új alkotmány alapján. A nemzeti egységet fejlesztve az összes rétegek, kategóriák jó intenciója együttműködésével.

Az állam magasabb érdekei mellett nem

tal 38 ellenében elfogadták Petrovici indítványát és így megválasztották egy tizenöttagu bizottságot Szele Béla multjának felülvizsgálására. A bizottságban az összes ellenzéki pártok is helyet kaptak. A magyar párt részéről Willer dr. lett a bizottság tagja. A bizottság olyan összetételű, hogy Szele Béla mandátumának igazolása valószínűnek látszik.

Malsner elnök bejelenti, hogy a kamara a személyi kontestációkkal is végzett és felkérte a többhelyen megválasztott képviselőket nyilatkoznak, ki melyik helyét tartja meg.

A magyar párt és a szászok örömmel fogadták az optálásokat

Ugy a magyar pártban, mint a német kisebbségi pártban rendkívül jó hatást tett, hogy a kormány ígértét, az optálásokat illetőleg, betartotta. A németeknek még van egy ígért mandátumuk Brassóban, azonban csak akkor, ha a kiküldött bizottság nem tisztázza Szele Béla mandátumát. Petrovici miniszter ugyanis csak a vizsgálat után határoz, hogy melyik mandátumot tartja meg.

A szenátus mélyen elítéli a kamarában történt pofokodást

A szenátus ülését 11 órakor nyitotta meg Coanda elnök.

Stefanescu Zanoaga válaszol Gradisteanunak az előző ülésen Cantacuzino alelnök ellen felhozott vádjaira.

Sbiera kéri a szólásszabadság biztosítását a szenátus tanácskozásain, hogy ne forduljanak többé elő oly sajnálatos jelenetek, mint Nistor petíciójának tárgyalásánál, amikor nem engedték őt szóhoz jutni.

Mironescu nemzetipárti éles szavakkal megbélyegzi a kamarában tegnap történt incidenst és Isten büntetését kéri az ilyen tettekre, amelyek a kormányrendszer egyenes következményei.

Metulescu a kormánypárt nevében sajnálatának ad kifejezést a kamarában történtek felett.

Enachescu dr. törvényjavaslatot nyújt, mely a szenátorok napidíját 1000 lejre kívánja felemelni, havi fizetését pedig 10 000 lejre, azokra a hónapokra, amikor a szenátus nem tart ülést.

Ezután megválasztották a szenátus kérvénybizottságának tagjait, mire Coanda elnök zárt ülést rendelt el a felirati javaslat elkészítésére.

fojnak elfelejteni azt sem, hogy az az idősebb életkor, amely a szenátus tagjainak nagyobb élettapasztalatokat szerzett, kötelez is arra, hogy mindig egyensúlyozó faktorként szerepeljen, a szenátus megőrizve az ősek tradícióit és az országra nézve szükséges reformokat utat engedve, a fejlődés további menetét lehetővé tenni.

Athatva attól a magas missziótól, amely bennünket, mint törvényhozókat és útmutatókat megillet, kérjük az Istent, őrizze meg Felségedet Románia földére és dicsőségére teljes egészségben a késő aggkorig, hogy láthassa annak a nagy műnek virágzását, amelyet annyi áldozattal és hűséggel létrehozott.”

Aranyér

„Anusol” Soedecke

ANUSOL
TÖM. VEDÉKLY

Aranyér ellen több, mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egy-ze ü alkalmazás, biztos siker, minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladást, seb- és vérző helyeket. Ártalmos alkotásokról mentes, reggel és este egy kúpocskát tesz a végbélibe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.

Gyár címe: **Goedecke & Co.**
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár **F. H. Mees** Bucarest
Calea Griviței 61

Ruhája molymmentessé válik, ha Czinke-nél festtet, tisztítat!

Az ifju Vanderbilt riporter lett és most interjú-körúton van Európában

Naponta öt-hatszázán kérnek tőle pénzt

(Berlin, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Cornelius Vanderbilt junior, aki a világ egyik leggazdagabb dollárörököse, a napokban a német fővárosban tartózkodott. Vanderbilt újságíró és jelenleg saját három lapja részére riportokat készít Európában.

Az ifju amerikai milliárdos a hotelszobájában fogadott. Huszonnyolc éves, a ruhája össze van fodorva, a cipőjét nemrég talpalták, nyak-kezdőjén egy folt van. A feje keskeny és kurtató szemei azonnal elárulják a mindig ugrásra kész újságírót.

— Jó dolog... finom dolog riporternek lenni — mondja. Ezelőtt hat évvel kezdtem a „New York Herald“-nál. Azután önállósítottam magam. Jelenleg három újságom jelenik meg Nyugat-Amerikában, továbbá két illusztrált lapom. Összesen nyolcezer alkalmazottam van. New Yorkban lakom. Ha meg akar látogatni, itt a címem.

— Mit csinál Ön Európában, mister Vanderbilt?

— Riportkörúton vagyok. Portrékat írok a nagy európai államférfiakról. Mult héten Musoltával beszéltem, tegnapielőtt Pilsudszkyval. Finom dolog riporternek lenni!

Az egyetlen foglalkozás, ami Vanderbiltnak imponál: az újságírás.

— Mi a véleménye Európáról, a frankesésről és Németországról? — kérdezem.

— A frankesés a háború következményei közé tartozik. A francia államférfiaknak nehéz fáradságukba fog kerülni, hogy a frankot a régi értékére emeljék fel. És noha gazdaságilag Franciaország sokkal jobb helyzetben van, mint Németország, vagy Anglia, mégis — ha gyors segítség nem érkezik — a frankesés hamarosan tönkretelheti ezt az országot. Ami Németországot illeti, Amerikában csodálva szem-

léltük a rentenmárka útját. Németország rövidesen teljesen ki fogja használni a világháborút. A dollár mellett ma már a rentenmárka is uralkodik az európai pénzpiacot.

— Még egy indiszkrét kérdést Vanderbilt ur: mennyit hord magánál a milliárdjából?

— Ö, nagyon keveset. Nincsenek nagy igényeim. És előveszi a tárcáját és mutatja, hogy csak egynéhány százmárkás és egy csek-könyv van nála.

Caillaux bizalmat kapott a kamarában

Felhatalmasták a kormányt, hogy minden eszközt igénybe vegyen a frank stabilizálására. Parisban emelkednek az élelmiszerárak

(Páris, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kamara tegnapi ülése ma reggel négy óráig tartott. A reggel négy óráig tartó ülésen öt napirendi javaslatot terjesztett be a kormány. A javaslatokkal kapcsolatban a kormány felvetette a bizalmi kérdést, amellyel kapcsolatban Accambray képviselő napirendi indítványt nyújtott be. Az indítvány bizalmat nyilvánítja a kormánynak és felhatalmastá arra, hogy minden eszközt igénybe vegyen a frank stabilizálására.

A kamara a bizalmi javaslatot 269 szavazattal 247 ellenében elfogadta.

A bajnai órákba nyúló ülés szócsokai Leon Blum, a szocialisták vezére és Tardieu voltak. Tardieu két óráig tartó beszédében élesen kritizálta a kormány programját. Tardieu beszédét türelmetlen közbeszólások szakították meg.

Elkészült a munkásbiztosítási javaslat

Tíz hónappal a törvény kihirdetése után átszervezik a betegsegélyező pénztárakat. Erdély területére a munkásbiztosítók központja Temesváron lesz. A munkásság a munkaadókkal egyenrangú képviselőhöz jut

(Bucuresti Bukarest, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Alexandru F. Badescu mérnök elnökléssel most készült el munkájával az a bizottság, amely az új betegsegélyező törvényjavaslat kidolgozására kapott megbízást. A kész javaslat, amelyet most terjesztettek a munkügyi miniszter elé, figyelembe vette a jelenlegi törvényt összes módosításaival, az UGIR, a Petróleumiparosok Szövetségének, valamint a munkások és munkaadók észrevételeit is. A javaslat szerint a törvény végrehajtásáról gondoskodó legfőbb központi szerv a legfőbb munkásbiztosító tanács lesz, amelyben helyet kap 8 nagyiparos, 4 kisiparos, 2 delegátus az egyes nagyipari szervezetek képviselőiben, 8 nagyipari alkalmazott, 4 kisipari munkás, 4 kereskedelmi alkalmazott, a legfőbb semmitlenek 1 kiküldöttje, 2 orvos, 1 mérnök és 1 biztosítási pénzügyi szakember. A folyó ügyekben egy állandó tanács dönt, amelyben helyet kap 4 delegátus a nagyipari testületek képviselőiben, 4 tag az alkalmazottak szervezetének képviselőiben, 2 orvos, 1 mérnök, 1 biztosítási szakember és a Curtea de Casatie kiküldöttje. A bizottság határozatait a munkügyi miniszter megváltoztathatja azzal, hogy a bizottság új döntést hozzon, amely végleges.

Trancu Jasi miniszter határozott intenciókkal megfelelően, az új törvény minden kérdésben igyekszik a munkaadók és alkalmazottak közötti harmóniát biztosítani, amiért a zárórarendelet ügyében is bizonyosságot tett. Ennek a szempontnak figyelembevételével a törvényjavaslat három munkaadói szervezetet léptet életbe. A három kerület székhelyei: Bihar st., Jasi és Temesvár. Az erdélyi szervezetnek 17 tagja közül 3 tagot a reprezentatív munkás-testületek, kettőt pedig a minisztérium delegál. A központi munkásbiztosító külső orgánumai a kerületi betegsegélyező pénztárak, amelyeknek központi szerve egy 3-5 tagú bizottság. Ezek közül 1-2 tagot a munkaadók és ugyanannyit a munkások delegálnak.

Olyan helyeken, ahol nincs betegsegélyező, de legalább ezer beiratkozott tag van, munkásbiztosító kirendeltség alakítható az illetékes betegpénztár fiókjaként. Minden egyes betegsegélyezőpénztár mellé választottbíróvágot ír elő a javaslat, amelyben helyet foglal egy állami bíró, egy munkaadói és egy alkalmazotti delegátus. A választottbíróvágot a fiókpénztárak döntése elleni fellebbezésekről, ha a segély-

— Naponta hány könyörgő levelet kap szegény emberektől?

— Ö-hatszázat.

— És mit csinál velük?

— Ezt nem mondhatom meg. De meggyugtathatom: nem dobom el őket olvatlanul.

A beszélgetésnek ezzel vége is volt.

— Good bye, Vanderbilt kollega!

A milliárdos újságíró szívélyesen kacag. (—)

— Negatív kritika helyett adjon pozitív programot! — kiáltották feléje.

Tardieu válaszában azt igyekezett bizonyítani, hogy a pozitív programadás a kormány kötelessége. A bizalmi szavazat után a kamara többség élénken megéljenezte Caillauxot. Közvetlenül a szavazás megtörténte után Caillaux törvényjavaslatot terjesztett be a kormánynak adandó különböző pénzügyi felhatalmazásról, amiután a kamara üléseit elnapolták.

Egyébként Párisban az élelmiszerek drágulási folyamata egyre tart. A kenyér ára már 250 frankról 260 frankra emelkedett.

Páris, július 10. Caillaux, miután betervezte javaslatával kapcsolatban a kamara bizalmat szavazott részére és az egész kormánynak, elhatározta, hogy a legrövidebb időn belül Londonba utazik az angol francia adósságok végleges rendezése ügyében.

Széppé

varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatú

Select-mozgó

Ma utoljára

Malec házassága

Amerikai burlesk vígjáték, 7 felv.
Főszerepben Malec (Buster Keaton).

Monopol Metro Goldwin

Uranla-mozgó

Ma utoljára

Mikor a fegyverek öröködnék

Claude Fairere világhírű francia író regénye után filmre feldolgozva. Csodásan szép tengeri frivitélek. Monopol.

Apello-mozgó

Csak egy napig

Félelmetes Jim

Nagyszabású kalandordráma, 5 felv. Főszerepben a híres William Russel. Monopol

Mass

Munkásmi

(Róma, július 10.) Jelentős gazdasági hátrahárom rendezte megbízta a csakis ő bocsátott megint másikat két p és a Banco fehermentes állományukba bocsátotta. Az ércfedezet hoz, az tovább aktívái közél ennek a aktívájait több ezenkívül az Napolit, hogy illiát, hogy taléktökejét zására. Ugy gazdasági két bank év

Az elhar támogatáshoz is, amely nehézségek bocsátani. A denekelőtt jét a sok k vállalatokba megint új nek az intézetes az is, eddiginél jban megtele többi részét a kolonizác sal fog lehe

Volpi g egy görög cialeban sz tani pénzüg Rocco igazs ment, mint megoldását segíteni. Az tusi törvény kijelöli a m produktivit ügyelet ala paragrafusb munkaadók kettőjükét minis tériu harcot, ha mindeneszt adók és m kat ez az t lenül elinte kezdve a n mivesől a örzöit szin állami korp kori történe ilyen nagy Rocco igaz a szindikát amely mill állítani.

Minden eredménye népből egy lni történe reméli, a l ményezni. ugyanazon sokkal, M munk a m munka hel többi intéz ták az újsá a luxusépü

D. megnyug...
varatlanul.
s volt.
lega!
yesen kacag.
(—)

rában

en a frank

adjon pozitív

ezett bizonyi...
s a kormány
tán a kamara
illauxot. Köz...
után Caillaux
a kormányának
hatalmazásról,
ták.
szerek drágu...
nyér ára már
edett.
tán betérjesz...
kamara bizal...
kormányának,
időn belül
ia adósságok

slat

pénztáratat.
munkásság

ik, ugyein...
kérdésben
az alkalma...
egszélyző és
özött felme...
lései ellen a
hat folyo...
Temesváron

atásörükben
munkásbizto...
rd-tées u.án,
zmények lép...
betegségily...
ályon kívül
törvényt és
ptetése után
munkásbiz...
s alkalmozot...
at pedig a

aga
7 felv.
Keaton).

gő
dődnek
ró regénye
zép tengeri
Monopol.

gő
m
Főszerep:
M. nopol.

Massolini forradalmasítja a kapitalista termelést

Munkásmiliciát csinál az olasz népből. Nagyszabású eredményeket várnak a miniszterelnök gazdasági kísérletétől

(Róma, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük, hogy az olasz kormány a gazdasági helyzet gyors feljavítása céljából három rendeletet fogadtatott. Elsősorban is megbizta a Banca d'Italiát, hogy a jövőben csakis ő bocsáthat ki bankjegyeket, míg az eddig szintén bankjegykibocsátóként fümigáló másik két pénzintézetet, a Banco di Napoli és a Banco di Sicilia-t egyetlen intézkedéssel tehermentesítette és az így felszabadult erő-állományukat az államháztartás rendelkezésére bocsátotta. Ennek ellenére azonban, hogy ezt az ércfedezetet átszállították a Banco d'Italia-hoz, az továbbra is a két délolaszországi bank aktívái közé fog tartozni. Ezzel az intézkedéssel ennek a két délolaszországi banknak az aktívája több, mint kétszázmillióval emelkedik, ezenkívül az állam felhatalmazta a Banco di Napoli-t, hogy ötvenmilliót és a Banco di Sicilia-t, hogy harmincemillió lírát fordítson tartalékjából a délolaszországi termelés fokozására. Ugyanerre a célra, nevezetesen ipari és gazdasági befektetésre fogják fordítani még a két bank évi tiszta jövedelmének egynegyedét is.

Kolonizálják Délolaszországot

Az elhanyagolt Délolaszország az állami támogatáson kívül, így jut egy privát segítséghez is, amelyet gyorsan és minden bürokrata nehézség nélkül fog lehetni rendelkezésre bocsátani. A gazdagabb Északolaszország, mindenképp Lombardiá, szívesen fogja forgótőkét a sok kiltással rendelkező délolaszországi vállalatokba befektetni, amiáltal ez a terület magint újabb és újabb fellendüléshez jut. Ezeknek az intézkedéseknek következtében természetesen az is, hogy a délolaszországi lakosság az eddignél jobb keresetlehetőségekhez jut, jobban megtelepszik ott, sőt, minthogy Olaszország többi részéből is oda fognak sietni az emberek, a kolonizációs kérdést ezzel a belső megoldással fog lehetni elintézni.

A szindikátusi törvény

Volpi gróf, aki pénzügyi képességeit előbb egy görög bankházban, később a Banca Commercialeban szerezte, volt az, aki Olaszország mostani pénzügyi fejlődését befolyásolta. Kollegája, Rocco igazságügyminiszter, még nála is tovább ment, minthogy a fenálló gazdasági problémák megoldását szociális eszközökkel is elő akarta segíteni. Az éppen most életbelépett szindikátusi törvény ugyszólván minden egyes olasznak kijelöli a maga munkahelyét, az egész nemzetet produktivitásra kényszeríti és pedig állami felügyelet alatt. Ez a szindikátusi törvény 140 paragrafusból áll, egyforma jogokat ad a munkaadóknak és a munkásoknak és mindkettőjüket az ujjonnan felállított korporációk minisztérium bíraskodása alá helyezi. Az osztály harcot, ha nem is elméletben, de gyakorlatban mindenesetre kiküszöbölte, amennyiben a munkaadók és munkások között keletkező differenciákat ez az új minisztérium fogja felelősségteljesen elintézni. Minden foglalkozásbeli embert, kezdve a napszámostól a nagyiparosig, a földművesétől a szinpadai szerzőig, államilag ellenőrzött szindikátusba, vagy pedig valóságos állami korporációba osztották be. Sőt, az új kori történelemben nem találunk még egy ilyen nagyszabású termelési szervezkedést és Rocco igazságügyminiszter azt állítja, hogy ez a szindikátusi-törvény olyan nagyjelentőségű, amely mellé nem lehet semmiféle más törvényt állítani.

A legnagyobb történelmi kísérlet

Mindenesetre meg kell várnunk, milyen eredménye lesz ennek a kísérletnek, amely, egy népből egy munkásmiliciát akar csinálni. Mussolini történelmi kísérletről beszél, amely mint ő reméli, a legnagyszerűbb sikereket fogja eredményezni. Azzal szemben, hogy a munkaadók ugyanazon jogi elbírálás alá esnek a munkásokkal, Mussolini azt a kárpótlást adta nekik, hogy a munkásokat az eddigi napi nyolcórás munka helyett kilencórára kényszerítette. A többi intézkedések, nevezetesen, hogy korlátozták az újságok terjedelmét, hogy nem engedték a luxusépületek építését, hogy új kávéházak és

bárcok megnyitására nem adnak engedélyt, már csak külsőségek, amikkel azt akarják bizonyítani, hogy az olaszok takarékoskodni is

Bombával akarták eltenni lál alól Persián Ádámot, a frankpör egyik koronatanuját

Hetényi rendőrkapitány szerint a bomba nem volt emberélet kioltására alkalmas

(Budapest, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Persián Ádám hírlapíró lakásába, aki az Ipar utca 11. számú házában lakik, eddig még ki nem derített tettes — az erkélyen keresztül — bombát dobott. A bomba felrobbant, de szerencsére nem okozott kárt senkiben, mert Persián szobájának távolabbi részében levő írósztólálánál dolgozott. A merénylet ügyében a rendőrség rendkívül erővel kezdte meg a nyomozást. Persián Ádám és fel sége kihallgatásukkor azt vallották, hogy a bombamerénylet előtt néhány órával valaki kétszer is felhívta őket telefonon és megkérdezte, hogy Persián Ádám odahaza van-e.

Hetényi rendőrkapitány, a nyomozás vezetője,

Az osztrák bajnokcsapat győzelmes kolozsvári bemutatkozása

Az Amateurok 7:1 arányban győzték le a Victoriát

(Cluj Kolozsvár, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécs bajnokcsapatának kolozsvári premijere a legteljesebb siker jegyében zajlott le. Az Amateurok világhírű futballcsapata a kolozsvári Victoria ellen valóban tökéletes játékot produkált és megemmisítő gólránnyal tetszése szerint győzelmet aratott. Amit az Amateurok futballistái tegnap a kolozsvári sporttelepen produkáltak, már nem is sport volt, hanem a futballjáték művészetek. A vendégek valamennyien virtuoz mesterrel a futballabdának, melyet csodálatos trükkök, bámulatosan precíz összejáték és kombináció révén vittek ellenfelük kapuja felé, hogy ott szebbnél szebb lövésekkel góllá értékesítsék.

Ugy működött az Amateurok tizenegye, mint egy óramű. Lábról-lábra perdült a labda és a hatalmas számú publikum nem tudta mit csodáljon hamarabb: a csatársor mesés összejátékát, a fedezet sor bámulatos helyezkedését, vagy a bekkek impozáns felszabadító rugásait és energikus közbelépéseit. Külön látványossága volt a mérkőzésnek az Amateurok kapuját védő goalkepper Lohrmann, aki a kolozsvári csatárok által gyéren hozzájuttatott labdákat mesteri nyugalommal tette ártalmatlanná.

Egyénileg és együttesen kifogástalanul működött a csapat. A Regnart-Tandler hátrvéd-pár fölünyes nyugodtsággal és biztonsággal utasította vissza a támadásokat, de a felszabadító rugásokat mindannyiszor klubtársaikhoz továbbították. A Schneider-Reiterer-Bryza fedezet sor hibátlanul szerelt és ideálisan passzolt: fejjátékuk hibátlan. A támadásokat Sindelár készítette elő, azoknak értékesítéséről azonban elsősorban Bécs futballkirálya, a balösszekötő Wieser gondoskodott, akinek süvítő bombái a mérkőzés külön látványosságai voltak. A bal-szélen a rendkívül gyors Cutti remakelt, míg a Fiori-Sefcsik jobbszárny méltóan illeszkedett be a briliáns csatárkvintettbe.

A kolozsvári bajnokcsapatot láthatólag megzavarta az Amateurok technikai felkészültsége, mert még rendes formáját sem tudja kijátszani. Ennek mindenesetre az Amateurok játéka volt a főoka. Egyénileg talán Chifor, Cipcigan és Abrudan váltak ki az együttesből.

A mérkőzés hatalmas Amateur-fölény jegyében zajlott le: a Victoria alighogy pillanatokig szóhoz jutott. A 7. percben Cutti-Wieser összejátékából Sindelár rugja hatalmas lövéssel az első gólt. A 16. percben ismét Cutti rohan az első gólt. A 16. percben ismét Cutti rohan az első gólt. A 16. percben ismét Cutti rohan az első gólt. A 16. percben ismét Cutti rohan az első gólt. Ezután az Amateurok

tudnak. Olaszország nagy akar lenni, új gyarmatokat akar szerzeni, de semmiesetre sem akar — legalább is a saját számlájára és veszélyére — háboruszkodni. Ez ellenkezik a hagyományokkal és a velük született okossággal. Így tehát egy tisztán fizikai, vértelen, gazdasági expanzióval állunk szemben. Mussolini deffenzívának nevezi ezt a gazdasági taktikát, amely azonban, ha jól a dolgok mögé nézünk, megfelel egy alapos offenzívának.

az érdeklődő újságírók előtt kijelentette, hogy a konzervdobozba helyezett bombában tizenkét manlicher töltény volt elhelyezve, amelyek közül azonban csak kettő esett az erkélyre, a többi szét-szóródott az utca kövezetén. A helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy az épület falán kisebb zuzódás észlelhető. A tűzérési bombaszakértők szerint a felrobbant bomba nem volt alkalmas emberélet kioltására.

Nagyon valószínű, hogy a bombát valamelyik titkos egyesülethez tartozó egyén követte el, mindenesetre olyan egyesületnek tagja, amelyik nem szívesen látta Persián Ádám hírlapírói működését a franküggyel kapcsolatban.

alábbhagynak és iskolajátékot produkálnak.

Helyesre után már az első percben ellenállhatatlanul lerohan az Amateurok-csatársor és Sindelár labdáját Wieser góllá értékesíti. További Amateur-támadások zúdulnak a Victoria kapujára, amelynek védelme kétségbeesetten védekezik. A 9. percben Schneider szökőti gyönyörű passzal a kiváló balösszekötőt, akinek átadásából a befutó Cutti a negyedik gólt lövi. A gólhelyzetek egész sora marad kiaknázatlanul, végül a 30. percben Sindelár, két perc múlva Sefcsik átadásából Wieser tovább két gólt rug. A 35. percben Wieser szökőtetése után Sefcsik beállítja a végeredményt. Ezután az Amateurok alábbhagynak és kapujuk elé invitálják a Victoriát egy vigaszgóra. Ez csak a 42. percben esik, midőn Reiterer hátrapasztott labdája Cipciganhoz jut, aki a kapuelőtti tumultusban gólt lö.

A 7:1 gólarány nem tükrözi vissza a két csapat közötti erőviszonyt, mert az Amateurok nem 6 góllal, hanem klaszikkokkal voltak jobbak ellenfelüknél. Az osztrák proficsapat nivójától a kolozsvári csapatokat a fejlődésfokok hosszú sora választja el, mert az bizonyos, hogy legalább mégennyi gólhelyzetet kiaknázatlanul hagytak.

Ma délután a megerősített Haggibbor lesz a Blizenetz cel kiegészített Amateur-csapat ellenfele. Miután a Haggibbor is technikailag képzett csapat, az Amateurok mai debütje után valószínűnek látszik, hogy a mérkőzés a legszembek egyike lesz, amelyet kolozsvári pályán valaha is lejátszottak. A mai találkozás iránt eddig még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg.

— Amerikába újra megérkezett a hőhullám. Newyorkból jelentik: Chicagóban nagy hőhullám jelentkezett, amely 91 fok Fahrshaitra emelkedett. Számos halálos napzúrás történt.

Dental Depot

a Weiss & Schwarz bécsi cég
Cluj-i lerakata

Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1., II. em.

An-Sky

Történet az elveszett és újra megkerült fiáról

A vilnai jiddisek, ma, a jiddis költszet egyik legzebb drámai alkotását, An Sky Dibukját játszik a kolozsvári magyar színpadon. Az újjáéledt zsidó génius ma még csak utközben van a magát kiélés boldog magosságai felé. Az „Utközben“ két szép hajtása, pompázó virága ölelkezik a vilnaiak mai előadásában: a nagy jiddis dráma a nagy jiddis színjátszással. Szépek, káprázatosak az Utközben virágai: nem csoda, ha végső megállásra csábítják a zsidó lelket. Előadásról és darabról majd a bemutató után. Most az íróról akarok néhány ösmertető szót ejteni, nem csak azért mert nagy, de azért is, mert megkapó és jellemzően Utközben lélek volt.

A mi fülünknek szokatlanul hangzó An-Sky név, iró álneve egy sokat hányattatott zsidó költőnek és publicistának: Salamon Rapaportnak. Oroszország egyik dohos zsidó getójában született 1863-ban. Gettóban született, a megszokott gettó nevelésben részesült: négyéves korában már a chederben szorongott és tizenhétéves koráig még csak nem is sejtette, hogy az emberek másképpen is tudnak beszélni mint jiddisül ő, másképpen is tudnak írni-olvasni, mint héberül. Tizenhétéves korában egy oroszországi háber írának Lilienblumnak aufklárta iratai kerültek a kezébe és ez a véletlen elhatározó hatású volt egész jövődő életére. Lilienblum iratai abban az időben chérem alatt voltak és a fiatal Rapaport is a hiatkozás veszedelme fenyegette, amikor kitudódott, hogy talmudtanulmányai közben Lilienblum iratait olvassa. Tizenhétéves volt, lázadó lelkű és hitetlen elhatározott. Egyetlen nekilázással hátat fordított iskolának, talmudtanulásnak és ezzel együtt egészen addig volt tradícionális zsidó életének — mesterségre ment: először lakatosinas volt, aztán a könyvkötészetet tanulta ki és közben valami leküzdhetetlen szomjúság hajszolta idegen nyelvek és kultúrák megismerésére. Tizenkilencéves se volt, amikor első novelláját megírta orosz nyelven (később ő maga fordította jiddis nyelvre). Egyike a legzebb novelláinak. De ez csak későbbi időben történt. Akkor az időben An Sky még messze volt minden zsidó lelki megnyilatkozástól. Ő maga írja önéletrajzában: „A (modern, aufklárista) zsidó könyvek viharos erővel téptek el engem minden zsidó tradíciótól, ellenséges érzést és megvetést plántáltak belém a zsidó nép hagyományai iránt és ellenállhatatlanul vittek az orosz nyelv és kultúra felé.“

A zsidóságtól való lelki elszakadása, a nyelvenas években tökéletes lett. A fiatal An-Sky belékapaszkodott az orosz forradalmi ifjúság „Narodnik“ mozgalmába, amelynek egyik főprogramja, az orosz nép széles rétegeinek fölvilágosítása és tanítása volt. Tanítás, a szónak szoros értelmében. Lelkes, rajongó orosz ifjak csapatosan hagyták el az egyetem padjait, falvakba vonultak, ahol mint önkéntes néptanítók működtek a paraszti emberek között. An-Sky is egyike volt azoknak, akik lelkesedve vállalták a vándoránító keserv s hivatását. Az orosz kormány erősen számon tartotta ezeknek a népfelvilágosítóknak munkáját. Az orosz nemes ifjakat nem skandalizálhatta meg abban, hogy faluról falura járjanak. De An-Sky zsidó volt és a Csári Oroszországban zsidóknak tilos volt falun tartózkodnia. An Skyt hamarosan kiutasították a falvakból.

Bányamunkás lett. Jekaterinoszlov szén- és sóbányában dolgozott. Mint bányamunkás még jobban megismerkedett és belékapaszkodott az orosz forradalmi mozgalmakba. Erős irodalmi működést is fejtett ki. Könyveket írt a munkásság életéről és helyzetéről. Hamarosan a veszedelmes forradalmárok sorsára jutott. Valamilyen forradalmi ténykedése miatt kénytelen volt menekülni Oroszországból. Végig kóborolta fél Európát, gyárakban, könyvkötészetekben dolgozott, végre 1894-ben Párisba vetődött. Párisban megismerkedett az emigráns orosz forradalmárok vezetőjével Lawrow, orosz íróval és hamarosan a titkára lett. Lawrow halála után An Sky vette át az örökét és az emigráns forradalmárok öt ösmerték el legfelsőbb vezetőjükné. Minden irodalmi és agitatórikus tevékenysége a társadalmi forradalom eszméjének szólt — és ezzel An Sky elszakadása a zsidóságtól tökéletes lett.

De ugyancsak párisi tartózkodása alatt ismerkedett meg az oroszországi zsidó menekültekkel, azokkal, akik a különböző pogromok után kétségbeesett rajokban árasztották el Európa országait. Ez az ösmertés lassan más utakra terelte An-Sky lelki fejlődését. A zsidó nép tragédiája megrepedítette egész valóját és mint mindig régebben megrepedezik a föld kérge, úgy repedezett meg An Sky lelkén az idegen eszmék kérge és elemi erővel tör-

tek ki belsejéből az örök zsidó tüzek. Amilyen ellenállhatatlan erő üzte el ifjúságában a zsidóságtól, olyan ellenállhatatlan erő hajtotta most vissza a népéhez és a zsidó lényeghez. Ettől az időtől kezdve megszűnt az ő számára minden idegen kultúra és azontul kizárósn és tudatosan a zsidóságnak írt. Sokat. Mert a lelki megrázkódtatás hallásul megtermékenyítette költői alkotóerejét. Egymásután hagyták el tollát a szebbnél-szebb jiddis költői alkotások kisebb nagyobb novellák, drámai költemények, színdarabok, versek — és a versek között a legnevezetesebb: a „Zsidó Marsillaise“, a „Sövüe“, Az eskü. Ezt a forradalmi, harsogó dallamu cionista csatáindult, szárnyára kapta a hír és ma már mindenütt éneklük, ahol zsidó nemzeti élet lüktet. Magyarul is. (A magyar szöveg nem fordítása, csak reminiscenciája An-Sky versének. Én írtam és a cionista fiatalok husz év óta éneklük.)

An Sky cionista lett. És a cionizmus egyre közelebb hozta a zsidóság elveszett fiát a zsidósághoz. Irásai egyre mélyebben hatoltak be a zsidó népi élet lényegébe és ennek a zsidó lényegbe való elmerülésének legzebb költői terméke, ragyogó eredménye és csúcspontja: a „Dibuk“. — A cionizmus nem csak a zsidósághoz hozta vissza An-Skyt, hanem a

maga hivatásának tudatára is öbresztette. 1910-ben már újra Oroszországban van és a „Der Frajnd“ című jiddis napilap szerkesztője. Mielőtt publicista fáradságosan agitációt vitt véghez a cionista gondolat érdekében. 1914—1917. közötti időben a lengyelországi hadszíntéren van, keresztül kóborolja egész Galiciát, Bukovinát, Lengyelországot és mindenütt ott terem, ahol zsidó segítségre van szükség. Közben, sokszor súlyos életveszedelmek között gyűjti a zsidóság háborús meggyötörtetteiséről szóló adatokat, amelyek „Der jidische Chor in Poilu Galizien un Bukovina“ cím alatt örök történelmi dokumentumai lesznek a zsidó nép szenvedéseinek.

Tudománycs (zsidó ethnográfia) munkásságáról külön méltatást kellene írni. Fáradságot nem ismerő szellemi munkássága és a háboru borzalmai idő előtt megtörték szervezete. 1919-ben beteges vittek már kórágára és 1920. november 9-én, férfi életének teljében, 43 éves korában, meghalt a zsidó nép elveszett és újra megtért nagy fia. Munkái halála után gyűjteményes kiadásban adták ki, 15 kötetben. Ez a tizenöt kötetnyi jiddis irodalmi alkotás egyik legértékesebb, legpompázóbb hajtása a jövődő meg-százok felé haladó zsidó génius utközben-horshatárán. g. j.

Hatvan lejre emelik a szesz adóját

A 20 százalékos luxusadóval háromszázszoros az emelés. A felemelt adó csökkenteni fogja a szesztermelés és fogyasztást egyaránt

(Cluj Kolozsvár, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban megírtuk, hogy a szeszadó felemeléséről szóló törvényjavaslat elkészült és lehetőleg még a mostani ülészakban kerül a parlament elé. Az illetékek felemelése a szőlőművelés támogatása mellett azt a célt szolgálja, hogy a vámtételek csökkentése miatt mutathozó kincstári jövedelem-elitoldást ellensúlyozza. Az új javaslat, mint most félhívtalosan közlik Bukarestből, mellett, hogy Beszarábiában megszünteti az alkoholmonopóliumot, a szesz adóját literenként 60 lejre emeli, hozzászámítva 20 százalék luxusadót, a likőrök-höz pedig 15 százalékot. A cuika adóját 30 fokig literenként 50 lejben állapították meg. Az új szeszadójavaslat, ha nem kerül parlament elé, rendületileg fog életbelépni.

Szeszipari körökben nem keltett nagyobb meglepetést a nagyarányú adóemelés, amely előrelátható volt a kormány pénzügyi politiká-

jának eddigi megnyilatkozásai után. A szeszgyárosok hathatós intervenciója már csak azért sem járhatott kellő eredménnyel, mert az érdekeltek nem ismerték pontosan a javaslat részleteit, habár abból nem csinált titkot, hogy 60 lej körül fogja az új szeszadót megállapítani. Ha ebből a javaslatból törvény lesz, a szesztermelést feltétlenül redukálni fogja a közel 300 százalékos adóemelés. A régi 25 lej-hez ugyanis most 40 lej többlet és 20 százalékos luxusadó járul. Különösen az első időben lesz érezhető a szeszadó felemelésének hatása nemcsak az iparban, de a fogyasztásban is. Az állam bevételei azonban nem fognak ezzel lényegesen csökkenni, mert ha feltételezzük, hogy — ami lehetetlen — a fogyasztás 50 százalékkal csökkenne, a kincstár adójövedelme akkor is 150 százalékkal emelkedni fog a jelenlegi bevételekkel szemben.

A német nyomdákat

hamis bankjegymegrendelésekkel árasztják el

Különösen angol fontokat akarnak hamisítani

(Berlin, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hovatovább kiderül, hogy a pénzhamisítás epidémiája nem speciálisan magyarországi jelenség, hanem az egész világot, melynek gazdasági stabilitását a világháboru kikezdte, hatalmába kerítette ez a járvány. Erre vall az a szenzációs híradás, hogy nagy berlini nyomdákhöz az utóbbi időkben a világ minden tájáról, így Indiából, Ausztráliából és Afrikából minden kertelés nélkül kérdéseket intéztek, hogy hajlandók volnának-e angol pénzt hamisítani, illetőleg nyomdáikban előállítani. Nagyon valószínű, hogy ezeket a leveleket az angolelles propaganda megbízottjai küldhették a német nyomdáknak. Ugylátszik, az angolelles hangulat világszerte úgy megnövekedett, hogy ma már ilyen eszközöket sem áttalanának igénybe venni a brit világbirodalom ellenségei.

Azok a német cégek, amelyekhez az angol font hamisítására vonatkozó ajánlatok beérkeztek, az ajánlattevő leveleket haladéktalanul bemutatták a birodalmi banknak, amely azokat az angol nemzeti banknak fogja továbbítani. Az angol bank az összes feljelentő cégeknek egyenként 50—50 font jutalmat ajánlott fel és meleg köszönetét fejezte ki.

Az a körülmény, hogy hat berlini nyomdának egy angol nyugatafrikai kereskedő tett ajánlatot pénzhamisításra, arra lehet következtetni, hogy esetleg nem politikai ágensek akarják aláírni pénzhamisítás útján az angol gazdasági helyzetet, hanem egy bünszövetkezet is részes a dologban, amely a gyarmati lakosságot — amely tudvalevőleg könnyen félrevezethető — akarta elárasztani hamis bankjegyekkel.

tetni, hogy esetleg nem politikai ágensek akarják aláírni pénzhamisítás útján az angol gazdasági helyzetet, hanem egy bünszövetkezet is részes a dologban, amely a gyarmati lakosságot — amely tudvalevőleg könnyen félrevezethető — akarta elárasztani hamis bankjegyekkel.

— Hírek a kolozsvári rendőrségről. Özv. Vajda Jánosné bejelentette a rendőrségen, hogy távolléte alkalmával felfeszítették Kosuth Lajos utcá 66. szám alatti lakását és onnan 30 ezer lejtékű fehérműt elloptak. A rendőrség a tettes nyomában van és letartóztatása órák kérdése. — Guzo András feljelentést tett ismeretlen zsebmetsző ellen, aki a tolongásban 2000 lejt készpénzt és több értékes okiratot tartalmazó pénztárcáját elemelte. A nyomozást bevezették.

— A pofozkodó prefektus-ezredes beadta lemondását. Bukarestből jelentik: Nemcsak az ellenzéki politikai körökben, de a többségi képviselők táborában is óriási felháborodást keltett az a parlamenti botrány, amelynek hőse Milcoveanu ezredes, gorgi prefektus arcalátotta Citta Davila képviselőt. A parlament korelnöke rögtön avizálta a káros incidensről az ügyészséget, amely megindította az eljárást. Az ügy epológusaként most — ugylátszik felsőbb nyomásra — Milcoveanu beadta katonai rangjáról való lemondását.

1 klg. Hochglanc massza leu 40
1 klg. Barna massza . . . leu 60
Megrendelésre utánvétellel küldi **Astor Iparvállalat, Oradea, Str. da Cogalniceanu No 2.**
Mintátat díjmentesen küldünk.

Az Uj Kelet... Szerkesztők... Az Uj Kelet... megje...

Te

Kaptam... Felhív... tudósításban... terjedt és e... és amelyek... keserű lev... tisztelettel

Felkerek... rezni. Megi... Az utcára é... gatott hang... rengést ordi... van valami... — Mi v... az ismerősö... — Tudó... ság — felel... Elfeledke... tovább. Az... tárgyalt.

— Bizor... az egyik egy... Oszeoml... gésről beszél... — Uram... — Akár... — Óa sz... — Nem... szu nélkül... — Az Is... beszélt Óa a... — A ter... válaszol butá...

O. ahagya... nem lehet fö... Végre eg... egy szeizmog... gűk, akkor... nem rengünk... fizetni. De h... — Kérlek... tudod, hol... grafot?

— Mire j... — A szei... illik földreng... rezeg.

Rjúezek... szeizmograf... nézni.

Késő estig... semmi nyom... egy furcsa em... cakkban jár... rev és rövete... megkérdem... ményét.

— Mégis... sztereotip vál... éjszakában.

Meg vagy... rengünk. Szeg

Legol... csöbbsen fo

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemesei érdekei és hasznai zsidó ság naplójá
 Szerkesztők: Giszka János és dr. Marton Erő
 Főszerkesztő Dr. Marton Erő
 Az Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a szerkesztőség engedélyével adhatják meg.

mai naptár

Vasárnap

5686. Tamuz 27.
1926. július 11.

Hétfo

5686. Tamuz 28.
1926. július 12.

Tekintetes Söhivatal!

Cluj Kolozsvár, postabélyeg kelte.

Kaptam a következő sorokat:
 „Felhívjuk Önt, hogy ezuttal „Drót“-nélküli tudósításban közölje velünk, mi igaz azon elterjedt és elterjesztett hírekből, amelyek szerint és amelyeknél fogva a föld meg fog rengeni keserű levében. Tudósítását várva, maradok tisztelettel
 dr. Marbachogae,
 a Söhivatal köbméterológiai osztályának vezetője“.

Felkerekedtem tehát a tudósítást megszerzeni. Megindultam körbe-körbe a körinterjúért. Az utcára érve, feltűnt nekem az emberek izgatott hangulata. A rikkanások szumátrai földrengést ordítottak szerkesztés. Az bizonyos, hogy van valami a levegőben...

— Mi van a levegőben? — szólítottam meg az ismerősömet.

— Tudomásom szerint vízpára és villamoság — felelt csodálkozva.

Elfeledkeztem róla, hogy fizikus. Gyerünk tovább. Az egyik utcassarkon három fiatalember tárgyalt.

— Bizony mind összeomlott! — sóhajtott az egyik egy jó nagyot.

— Összeomlott?... Hopp hisz ez a földrengésről beszél... Szumatra... Megszólítottam:

— Uram, szabad egy pillanatra?

— Akár kettőre is! Parancsol? — kérdi.

— Ön szumátrai?

— Nem kérem, én csak Mátrai vagyok, szu nélkül.

— Az Isten szerelmére, nyilatkozzon. Miről beszélt Ön az előbb? Mi omlott össze?

— A terveim, kérem alássan, a terveim, — válaszol bután.

— Ohajytam. Egy ilyen marhával igazán nem lehet földrengést csinálni.

Vége egy mentőötlet. Vaszek magának egy szeizmografot. Még pedig hitelbe. Ha rengünk, akkor nem fogom tudni kifizetni, ha nem rengünk, akkor pláne nem fogom kifizetni. De hol lehet egy szeizmografot kapni?

— Kérlek — szólok barátomnak — nem tudod, hol lehetne kapni egy kis szeizmografot?

— Mire jó az? — kérdi.

— A szeizmograf jelzi a földrengést. Tudni illik földrengés lesz és akkor a szeizmograf rezeg.

Rúg ezek a barátomra. Hisz ez egy kész szeizmograf, úgy rezeg ijedésemben, hogy örömmélni.

Késő estig nyomozok földrengés után. Sehol semmi nyom. Már a kaput nyitom, amikor egy furcsa ember botorkál el előttem. Cikk-cakkban jár a gyalogjárón. Tarása kissé megreved és réveteg tekintettel bámul rám, midőn megkérdem a földrengésre vonatkozó véleményét.

— Mégis mozog a föld! — hangzott a sztereotip válasz és tovább imbolygott a szürke éjszakában.

— Meg vagyok ijedve. Ugy látszik, mégis rengünk. Szegény hitelezőim!... (k. l.)

Ideális hashajtó és soványító szer
Purgen
 (Purgo) Bayer
 Kapható minden gyógyszerertárban

— **Meghalt a kolozsvári chevra első alapítványozója.** Szombaton reggel meghalt nyugtalanul korábban Bolchauer Jakab kolozsvári magánzó, aki a háború előtt két évvel költözöködött Brailából, ahol a legnagyobb textilészek egyike volt, Kolozsvárra. Itt nagy vagyonát majdnem egészen elvesztette, mert a háborúban hadikölcsönre, majd az impérium átvételkor kényszerkölcsönbe fektette be. Igaz, jószívű zsidó volt, akinek házából úras kézzel inséges ember nem távozott. Ő: éve tagja az ortodox hitközség chevriájának, amelynek ő volt első alapítványozó tagja. Néhány héttel ezelőtt magához kérte a Szentegylet vezetőit és közölte velük, hogy vagyonának felét, mely egy Erzsébet-utói ingatlanból áll, a Chevra Kadár hagyományozza. Meghalt, igaz zsidó volt, az ettől az idegenből ideszakadt embertől, aki földi elmúlása előtt a szegényeket istápoló Casvára gondolt. A mult hét szerdáján este, amikor egy órára magához tért, újra magához kérte a Chevra embereit, hogy elmondhassa a halál előtti vereklő imát velük. Szombaton délelőttig állt térszemlére, amikor lezárultak örege szeméi. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz az Erzsébet-ut 24 számú gyászházban. A kolozsvári ortodox Chevra Kadara ezután is kéri tagjait és a zsidó hitveket, hogy a jóteher ember temetésén minél szánsabb bsn jelszjenek meg.

— **Románia és Csehszlovákia megbízottai kicserélték a kölcsönös jogsegélyegyezményt ratifikáló okmányait** Prágából jelentik: Filodor prágai román követ és Girza külügyi osztályfőnök kicserélte a Románia és Csehszlovákia közötti kölcsönös jogsegélyről és kiszolgáltatásról szóló szerződés ratifikáló okmányait.

— **Eltűntek a devizák a kolozsvári pénzpiacra.** A lej árfolyamának újabb lemorzsolódása következtében a kolozsvári pénzpiacra szombaton délelőtt és délután felkötözött kereslet indult meg a külföldi devizákban. Üzletkötés azonban csak igen jelentéktelen számban és főleg gyengébb valutában történt. Az erős valuták ugyszólván eltűntek a piacról, amely a lejt csak 2-22 centimeos paritáson eszkomptálta. Különösen érezhető volt a hiány svájci frankban, amelyet még 44-45 árfolyam mellett sem lehetett kapni. A piac irányzata teljesen szilárd.

— **Előjegyzések a VI. elemi osztályokba.** Az ort. izr. hitközség ösosztályu elemi iskoláját hatodik fú és leány-osztállyal bőviti ki. Előjegyzések eszközöltettek az iskola helyiségben, (völ: Eötvös utca 8 szám) folyó hó 16-ig d. e. 9-12 ig. Az Iskolaszék.

— **Politikai gyilkosság Lodzban.** Varsóból jelentik: A lodzi kommunista párt halálos ítéletet mondott ki Varkovszky rendőrgyőrök ellen, akiknek az volt a bűne, hogy átpróoltak előbb a szocialdemokratákhoz, majd a rendőrség szolgálatába léptek és a párt titkos dolgairól állandóan referáltak a rendőrségnek és a lengyel belügyminisztériumnak. A rapokban a kommunista párt halálos ítéletét kézbe-istették neki. Varkovszki tudta, hogy a kommunisák ezzel nem ijeszgetik, hanem, hogy az ítélet: bizonyára végre is fogják hajtani. Ezért elhatározta, hogy Lodz városát elhagyja. A vasut felé vezető uton azonban egy fiatal kommunista elébe állott és három revolverlövéssel leterítette. A tettes egy tizenhétéves muokás, a rendőrségen, ahová a gyilkosság elkövetése után bekisértek, nyugodtan viselkedett és elmondotta, hogy a gyilkos ágot a kommunista párt vészbírósa rendelte el és ő önként vállalkozott annak végrehajtására. A rendőrség még ugyanazon éjjel többeket letartóztatott.

— **A Haggibbor kerütnepélyét** közbejött akadályok miatt augusztus 15-re halasztották. A már megváltott jegyek érvényesek maradnak.

Gsz, reuma, köszvény és veséhajellen
 biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény s שרר eliatás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta térés tánczene. Állandó orvosi felügyelet.
 Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőgazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare.

— **Lefokozták a Fucker panama örnyagát.** Bakarestből jelentik: Ju gea Negrilesti örnyagy ügyében, aki főszereplője volt a hírhedt Fucker-panamának, ma döntött a galaci III. hadtest hadbírósa. A hadbírósa Negriesti örnyagot lefokozásra ítélte.

* **Bernát papirosáruháza átköltözött a Piata Usirii 29 szám alá a Loyd: cubrászda mellett.**

— **A felsőgyilkos bécsi mézárásra gyermekgyilkosságot és templomrablást is rabizonyítanak.** Bécsből jelentik: Az Uj Kelet közölte, hogy a bécsi büntügyi hatóság rendelkezésére letartóztatott Johan Wimpasinger mézáróst, aki feleségét meggyilkolta, feldarabolta és aztán be akarta dobni a Duna csatornába. A rendőrségre jelentések jöttek arról is, hogy Wimpasinger 1925 márciusában meggyilkolta a feleség elen leányát, Spiersbacher Karolnát is. A leány a Pamanitengasse 14. szám alatt lakott, innen hirtelen eltűnt anélkül, hogy azóta nyomára találtak volna. A nyomozás közepi egyelőre a nevezett ház egyik pincéjében véres ruhákkal telt bőröndöt találtak. Megállapították, hogy a bőrönd Wimpasingeré volt. Az orvosok konstatálták, hogy a kofferben nyugvó férgek a hullákon élősködő férgek fajához tartoznak. A rendőrség mindéből meggyőződött a felsőgyilkos Wimpasinger bűnösségéről. Azt hiszik azonban, hogy nemcsak ez a másik gyilkosság terhei Wimpasinger letkísmerését, hanem egyéb is. A segítséges írásában a legutóbbi hazkutatás alkalmával egy elefantcsontkötésű, nagyon finom papírra nyomott miniatűr imakönyvet találtak, amely bizonyára bűnös uton jött Wimpasingeréhez. Egyelőre nem tudni, kié volt a könyv, amelynek első lapjára Mária Weisz Soppenreutben ajánlja a könyvet 1909 május 31 dátummal Havrandt Antonának.

* **Bikszád gyógyfürdő nyitva június 1-től** Ivó-kúra, meleg ásványvíz- és szénsavas fürdők, hidegvízgyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbön hólyag, vese és epabajokról valamint sárgaság kerakgyomorfelekly esetében. Szobák július hóra még előjegyezhetők. Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru konyha diétás betegeknek is. Bármily felvilágosítással készséggel nyújt a fürdőgazgatóság. Baia Bicsiad (Bikszád-fürdő) (Szatmár megye.)

— **Achad Haam heivenesztendő.** Achad Haam (Asér Ginsberg) a zsidó ujjaéledés nagy publicistája és bölcseleti utmutatója ez év áb hó 25 én (aug. 5.) tölti be élete hatvanedik születésnapját. Erre az alkalomra a palesztinai zsidó írók és újságírók egyesülete nagy manifesztációra készült.

* **Pal sztina** legújabb és legtekélyesebb falóképe 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Keresek lakást.
 lehetőleg központban, 2-3 szobás modern
 Ajánlatokat „Titkar“ jellegre ármegjelöléssel a Hermés hird. irodába, Str. Radu (Boeksi-u.) 4. sz. alá kérek.

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióküzlet Str. Barițiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moșilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. **Telefon 877**

KÖZGAZDASÁG

A vasuti fuvardijemeléssel végleg eltörlik a büntető exporttarifát Csak augusztus végén, vagy szeptemberben lép életbe a CFR új személyforgalmi és teheráru díjszabása

(Cluj-Kolozsvár, július 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunk közgazdasági rovatában röviden megemlékeztünk arról, hogy a CFR augusztus elsajere fel szerzi emelni a menetjegydíjakat és a szállítási tarifát. Ezt az értesítést megerősíti az „Argus” mai száma, amely közli, hogy a CFR igazgatótanácsa a közlekedésügyi minisztériummal kötötte valóban amely köeli, hogy a CFR igazgatótanácsa a közlekedésügyi minisztériummal kötötte valóban foglalkozik a vasút szállítási és személyforgalmi díjszabásainak megváltoztatásával. A lap szerint a teheráru-tarifa felemelésével kapcsolatban az egyes árubat új nomenklatúrával és osztályozással fogják ellátni a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége által előterjesztett javaslatok figyelembevételével. Hír szerint a vasút-igyekezni fog olyan tarifákat megállapítani, amelyek megújából megfelelnek az érdekeltek kívánásainak.

Ezzel kapcsolatban úgy hírlik, hogy az új vasuti tarifa életbeléptetésével végleg hatályon kívül helyezik az export áruk egyrésztére még ma is érvényes büntetőtarifát, hogy ezáltal az árucikkek verséyhépesebbékké legyenek a külföldi piacokon. Az emelés aránya általánlag mérsékelt lesz. Minden valószínűség szerint az új tarifákat csak augusztus végén, vagy legkésőbb szeptemberben fogják életbeléptetni.

Eddig 36 millió font károsodás érte az angol szénipart. Londonból jelentik: A széntermelésben a bányászatról következőben beállott eddigi veszteség 45 millió tonna szén, ami 36 millió fontnak felel meg. A bányamunkások kérésére 27 millió font. Anglia munkanélkülieinek száma június 28-án 1,636 600-ra emelkedett, amiből a széniparhoz egymillió bányász nincs beleszámítva.

A kolozsvári bankok bizalmas értekezlete felemelte a svájci frankra szóló csekkek kezelési jutalékát. A kolozsvári pénzügyintézetek szombaton délután újabb bizalmas értekezletet tartottak a devizacsekkek kiállításai díjának ügyében, amely a kereskedők körében erős ellenszéllel idézett föl. Kiszivárgott hírek szerint a bankok értekezlete elhatározta, hogy a svájci frankra szóló csekkek kiállításáért a csekkek értékének 108 százaléka számíthat a kezelési jutalék fejében ügyfelek terhére, míg a másvalutájú csekkekénél megmarad az eddigi negyedszázalékos jutalék. Ha bármelyik csekkek kezelési díja meghaladja a 60 lejt, akkor a bankok, a megállapodás szerint, nem számíthatják fel a szokásos 20 lejes csekkeköltségeket.

A pénzügyminiszter aláírta a közséi szövetségek angolai tartozásainak rendezéséről szóló egyezményt. Bukarestből jelentik: Lepeda u. pénzügyminiszter aláírta a közséi szövetségek tartozásának fizetési kötelezettségéről szóló egyezményt, melyet az angolai szövetségekkel kötöttek. Az egyezmény szerint az adósságok 25 éven belüli részletekben esedékesek.

A német birodalmi bank kamatlábcsökkenésének hatása. Berlinből jelentik: A hivatalos kamatláb csökkenése következtében több német bank, így a Reichskredit A. G. és a Seehandlung is leszállította egy fél százalékkal a kölcsönkamatot, ugyancsak a remboursváltók kamatát egyötödről egyhatodra. A Reichsbank diszkontó csökkenésével a piac megélénkült.

Július 15-én lép életbe az új cseh szlovák vámtarifa. Prágából jelentik: A közársasági elnök tegnap aláírta az 1926. június 22-iki törvényt a vámtarifa egyes tételeinek megváltoztatásáról, a kiserővámok végleges megszüntetéséről és helyükbe a fixvámok életbeléptetéséről. A törvényt ma hirdetik ki, úgy hogy július 15-én a törvény életbelép.

A gyáriparosok törvényhozó ilag kívánják biztosítani a 20 százalékos értékvám engedését. Miat ismerte ez, nemrégiben a minisztertanács felhatalmazta a kereskedelem és iparügyi minisztert, hogy egyes esetekben a kivitelre kerülő készáruk után a vámtörvény szerinti 22 százalékos adóval szemben exportvámot engedje el úgy, hogy a készáruk kivitele után csak a 2 százalékos statisztikai illetéket kelljen fizetni. A kolozsvári kerületből is több gyár-

válat adott be kérvényeket a kiviteli illetékek emelésének megdórá iránt, (parkett, szappar, kékfű), azonban ezen kérvények közül egyet sem intéztek el máig. A gyáriparosok éppen azért most sürgetik, hogy törvényhozásilag általánosan rendezzék ezt a kérdést és ne keljen minden egyes szállítmányra külön kérelmezni a 20 százalékos kiviteli illeték elengedését.

Nem módosítják a textilgépek behozataláról szóló törvényt Bukarestből jelentik: Nemrégiben az ország textilgyárosai kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy ne változtasson a textilgépek behozatalára vonatkozó jelenlegi törvényen. A kérés tanulmányozása alapján a kormány gazdasági bizottsága kimondotta, hogy egyelőre nem látja fenntartani a textilgépek behozataláról intézkedő törvény revíziójának szükségességét.

Uj erdők termelési engedélyek. Bukarestből jelentik: A tegnapi „Monitorul Oficial” közli a földművelésügyi minisztérium által kiadott új erdőkitermelési engedélyeket. Öt éves koncessziót kapott az arad megyei Vinesti-ben Cosma Constantin és neje 79 hektárra és 1500 négyzetméterre. Bihleu Balint tízéves koncessziót kapott a nagyközélmegyei Cris községben. Ugyancsak tízéves koncessziót kapott a csikmegyei Lazrea községben Máté, Korpos János és Társai. Az udvahely megyei Vetea községben levő Nagybükk erdőre tízéves koncessziót kapott Balint Lajos és hatvan társai. David N. tízéves koncessziót kapott az alsóhermegyei Prisaca községben. Tízéves koncessziót kapnak Zigre Miklós dr., Roxin és Herrel, a biharmegyei Sitori községben, Krammer István hároméves koncessziót kapott a háromszékmegyei Torja községben. Ugyancsak a háromszékmegyei Torja községben öt éves koncessziót kapott Kovács István. Tízéves koncessziót kapott a háromszékmegyei Baln községben Lőrincz Albert. A háromszékmegyei Málnás községben tízéves koncessziót kapott a református egyház. Tízéves koncessziót kapott a huszodmegyei F. der községben József Telesky Blanka és társai. A háromszékmegyei Gidfalva községben Misióczi György tízéves erdőkitermelési koncessziót kapott. Az engedélyek véglegesítése az agrárreform végrehajtásával megbízott hatóságok jelentésétől függ.

Uj erdők termelési engedélyek. Bukarestből jelentik: A tegnapi „Monitorul Oficial” közli a földművelésügyi minisztérium által kiadott új erdőkitermelési engedélyeket. Öt éves koncessziót kapott az arad megyei Vinesti-ben Cosma Constantin és neje 79 hektárra és 1500 négyzetméterre. Bihleu Balint tízéves koncessziót kapott a nagyközélmegyei Cris községben. Ugyancsak tízéves koncessziót kapott a csikmegyei Lazrea községben Máté, Korpos János és Társai. Az udvahely megyei Vetea községben levő Nagybükk erdőre tízéves koncessziót kapott Balint Lajos és hatvan társai. David N. tízéves koncessziót kapott az alsóhermegyei Prisaca községben. Tízéves koncessziót kapnak Zigre Miklós dr., Roxin és Herrel, a biharmegyei Sitori községben, Krammer István hároméves koncessziót kapott a háromszékmegyei Torja községben. Ugyancsak a háromszékmegyei Torja községben öt éves koncessziót kapott Kovács István. Tízéves koncessziót kapott a háromszékmegyei Baln községben Lőrincz Albert. A háromszékmegyei Málnás községben tízéves koncessziót kapott a református egyház. Tízéves koncessziót kapott a huszodmegyei F. der községben József Telesky Blanka és társai. A háromszékmegyei Gidfalva községben Misióczi György tízéves erdőkitermelési koncessziót kapott. Az engedélyek véglegesítése az agrárreform végrehajtásával megbízott hatóságok jelentésétől függ.

Uj erdők termelési engedélyek. Bukarestből jelentik: A tegnapi „Monitorul Oficial” közli a földművelésügyi minisztérium által kiadott új erdőkitermelési engedélyeket. Öt éves koncessziót kapott az arad megyei Vinesti-ben Cosma Constantin és neje 79 hektárra és 1500 négyzetméterre. Bihleu Balint tízéves koncessziót kapott a nagyközélmegyei Cris községben. Ugyancsak tízéves koncessziót kapott a csikmegyei Lazrea községben Máté, Korpos János és Társai. Az udvahely megyei Vetea községben levő Nagybükk erdőre tízéves koncessziót kapott Balint Lajos és hatvan társai. David N. tízéves koncessziót kapott az alsóhermegyei Prisaca községben. Tízéves koncessziót kapnak Zigre Miklós dr., Roxin és Herrel, a biharmegyei Sitori községben, Krammer István hároméves koncessziót kapott a háromszékmegyei Torja községben. Ugyancsak a háromszékmegyei Torja községben öt éves koncessziót kapott Kovács István. Tízéves koncessziót kapott a háromszékmegyei Baln községben Lőrincz Albert. A háromszékmegyei Málnás községben tízéves koncessziót kapott a református egyház. Tízéves koncessziót kapott a huszodmegyei F. der községben József Telesky Blanka és társai. A háromszékmegyei Gidfalva községben Misióczi György tízéves erdőkitermelési koncessziót kapott. Az engedélyek véglegesítése az agrárreform végrehajtásával megbízott hatóságok jelentésétől függ.

Uj erdők termelési engedélyek. Bukarestből jelentik: A tegnapi „Monitorul Oficial” közli a földművelésügyi minisztérium által kiadott új erdőkitermelési engedélyeket. Öt éves koncessziót kapott az arad megyei Vinesti-ben Cosma Constantin és neje 79 hektárra és 1500 négyzetméterre. Bihleu Balint tízéves koncessziót kapott a nagyközélmegyei Cris községben. Ugyancsak tízéves koncessziót kapott a csikmegyei Lazrea községben Máté, Korpos János és Társai. Az udvahely megyei Vetea községben levő Nagybükk erdőre tízéves koncessziót kapott Balint Lajos és hatvan társai. David N. tízéves koncessziót kapott az alsóhermegyei Prisaca községben. Tízéves koncessziót kapnak Zigre Miklós dr., Roxin és Herrel, a biharmegyei Sitori községben, Krammer István hároméves koncessziót kapott a háromszékmegyei Torja községben. Ugyancsak a háromszékmegyei Torja községben öt éves koncessziót kapott Kovács István. Tízéves koncessziót kapott a háromszékmegyei Baln községben Lőrincz Albert. A háromszékmegyei Málnás községben tízéves koncessziót kapott a református egyház. Tízéves koncessziót kapott a huszodmegyei F. der községben József Telesky Blanka és társai. A háromszékmegyei Gidfalva községben Misióczi György tízéves erdőkitermelési koncessziót kapott. Az engedélyek véglegesítése az agrárreform végrehajtásával megbízott hatóságok jelentésétől függ.

Nap és esernyő!
legelőbban a készítőnél vehet
Transylvania Ernyőárúház
Cluj, Calea Regele Ferdinand 17.

KÖZLEKEDÉS

Rovatvezető: Dr. Schwarz Márton

A bukaresti „Filoset”-állomáson beszüntették a teheráru fel- és leadási forgalmat. A bukaresti „Filoset”-i állomáson a CFR vezérigazgatóságának legújabb rendelete szerint beszüntették a teheráru fel- és leadási forgalmat a gyorsárúk és darabárúk kivételével.

Romlandó áruként kezelik a vagon-tételben feladott tojást. A CFR vezérigazgatósága legújabb rendeletével megengedi, hogy az állomások kocsi-megrendeletét az eddigi szabástól előzőleg, csupán haucó ellenében is elfogadják tojással a mányok részére anélkül, hogy a felüket az áru előzetes beszállítására köteleznék.

A másodrangú vonalak vonatai korlátlan ideig kötelesek várni a késett fővonalat csatlakozásra. Sok elégedetlenségnek és panasznak vette elejét a vasúti igazgatóság tegnapelt rendeletével, kötelezve az állomásokot, hogy a másodrangú vonalak csatlakozó vonatai korlátlan ideig tartoznak bevárni a fővonalak esetleg késett vonatait. Az eddigi gyakorlat szerint 30 percig voltak kötelesek a csatlakozásra várni.

Tengeri forgalom Bukaresti jelentés szerint a konstanzi kikötőben június folyamán 83 teher szállító hajó futott be 193 999 tonna rakományal, amelyek 26 883 950 kiló g. borát, 119 802 684 kgr. vegyes árut, 2 417 utast és 594 előállatot szállítottak. Kivitel a konstanzi kikötőből ugyancsak június hónapban 1 449 486 kgr. gabona, 181 880 80 kgr. különböző áruk és 815 utas volt a kivitel román hajókkal, viszont az idegen hajók 23 777 137 kgr. gabonát, 99 988 781 kgr. különböző árut, 510 utast és 549 előállatot szállítottak. A kikötőben a következő idegen hajóforgalom volt: 1 amerikai, 12 belga, 6 angol, 6 francia, 9 német, 23 olasz, 1 norvég, 2 török, 7 hollandi, 1 perzsa, 1 szerb és egy magyar a 12 induló román hajón kívül.

A vonatokon rezervált, de üres parlamenti szakaszt, a közönség rendelkezésére kell bocsátani. Tudvalevő, hogy valamennyi személyes gyorsvonaton külön szakaszokat zárnak le a parlament tagjai számára. A szonra és így az utazók nagy számára való tekintettel, a CFR vezérigazgatósága elrendelte, hogy amennyiben a vonatok elindulásakor nem foglalják el a szakaszt parlamenti tagok, szonnal a közönség rendelkezésére kell bocsátani azt.

Negyven százalékkal leszállították a minap felemet román- lengyel tarifát. A CFR vezérigazgatósága tegnapelt rendeletével közli, hogy a mult heten 100 százalékkal felemelt román- lengyel tarifát hatvan százalékra szállította le.

Felemelték a cementgyár kocsikvótáját. Az építkezési szezonra való tekintettel, a cementgyárak vagon hiányában, kiptelenek voltak a tömeges megrendeléseknek eleget tenni. Hosszas intervenciók eredményeképpen a CFR vezérigazgatósága a cementgyárak részére megállapított vagonmennyiséget 50 százalékkal felemelte.

Alapított 1904 ten

Kohn-féle
izr. leánynevelő intézet
és internátus - Levoce
(Lőcse), Csehszlovákia

Továbbképző intézet jó családból való leányoknak, kik iskoláik befejezése után, idegen nyelvben zenében, festészetben, kézművészetben képeztetnek ki. Mellékletanyagok: irodalom, világtörténet, földrajz és egészségügy.

Egyéni nevelés, szigorú felügyelet és a legjobb ellátás. Prospektust kívánatra küld az igazgató. - Szlovenszko egyetemi intézete, hol a német nyelvet elsajátítani lehet.

Weisz Adolf **urisztabságát áthelyezte** **17. sz. alá**
Calea Regele Ferdinand

A lej 2
17 40 Buda
gában —
Kolozv
éllott be.
jött. Az ár
Bécs 32 0
312—315,
44 20, Newy
1005, Milán
Zürich.
207-37, Nev
1835-00, M
pest 72-30,
234 75, Var
Bukare
54 00, Lond
7-90, Zari
Brüsszel —
Bukare
márka 53 50
sterling 109
43 00, olas
8 90, dollár
schilling 33
6 70, belga

fil
kalapsza
cluj, c

a világon
napi 50
szolgá
soara,
Abi nem
isz
Pi. Qu. i
komprese

Ter
N
Ova

Olc
cipőár

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri! köz ésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 49 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

WEINSTEIN & FRIEDMANN
Verlags-Buchhandlung in CLUJ
"חומשים של נערים"
חומש, רש"י, תרגום פיר
יעדע וואסע סעפערטאט געבונדען
וויא איינע געוואהנליכעס שוואהענע מיט
ש'אדען גראסע ריינע בוכשטאבען געוואקקט
דעמאלט פארן 5 לע פער שטיק
ווי דער פערקויפער ווערדען געוואקט!

Stabrey
hízasággközvetítő iroda,
Berlin, Postamt 103, Stolpische Str. 48.

Eladó 1 db 24/40-as
vasgerenda, 90 db 15/15-
ös csoritsziú fayence lap,
1 drb. réz üst ka lannal,
50 drb. 1/2-es 1/4-es disztégl.
Értekezni lehet Rákóczi-ut 19.

Eladó
hálószobabereendezés Monostori-ut 5f.

Sajtkészítők
figyelmébe. A legkiválóbb sajt a **schweizeri** tejsajt készült. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co R.-T. vegyészeti gyár, Cluj

Eladó, vagy bérbeadó üzemben levő szesz- és ecetgyár Szent-Gheorghé (Sepsiszentgyörgy) város közepén fekvő dr. Kupferstich-féle szeszgyár, szesz inovító és ecetgyár, nyolcszobás modern ori lakás, fűzői lakás, irodahelyiségek és üzlethelyiségek, raktárak, gazdasági épületekkel stb. Az üzemek bá mikor megtekinthetők. É deklódni lehet a tulajdonosnál: Szalai Jenő, fantu-Gheorghé, Str. Regele Carol No 1. 1870

HUNWALD
Cuj, Str. Vlahutaj (vált Relyal-n.) 2. Telefon 147

Üvegcsiszoló és táskagyár. Táblatveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás táskák újraforgószorozása 100%

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Anton Rosenzweig
Alapított 1890 Cluj, Széchenyi-tér 37-38 (Saját ház)

ערטמע רומאנישע ספרים
גראסהאנדלונג אונד
טולת פארבריקטער
Heber könyv és
rituális ckkék nagykereskedése. 1858

Fűszer és vasszakmában jártas kereskedő segéd azonnali állást keres, cím a kiadóban. 1886

Saját bevált gyártmányu **motorcséplőkészleteket** versenyen kívüli áron és kedvező fizetési feltételek mellett azonnal nagyszabasi raktárról szállít **Ferroagricola** mezőgazdasági gépgyár Rt. **Sibiu-Nagyszabasi** Só-utca 35-37
Ajánlatok, utazóink látogatása, valamint bemutatás díjmentesen!

Dejen, központban, legforgalmasabb helyen szép üzlethelyiség, raktárral kiadó. Tulajdonos rentális üzlethez eszt eg betársul. Felvilágosítást ad dr. Lázár Lajos deji ügyvéd. 1891

Ha oicsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéterinó-féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befozsmóttját, továbbá a legkülönfélébb ételek gazdaságos előállítás módját tartalmazza, eddig már 25,000 plá van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályában és Fűssy J. könyvkiadónál, Tordán.

File terítőket és kelim munkákat legutányosabban készít H. schne, Reg. Ferdinand 101, ajtó No 5.

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) Irógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készülnek. Félvétel Friedmann könyvkereskedésben, Fötér. 842

Butorozott szoba, esetleg konyhasználattal kiadó. Cim a kiadóban.

Huszonöt éves, jó foglalkozással bíró szolid fiatal ember 250-300 ezer lej hozománnyal nőstlna. - Leveleket "Korrekt" jelgégén az Uj Kelet kiadó-jába kér.

EGGENBERGER
építési vállalat Brasov
Welsz Mihály-utca No 15.
Gyárkémény építés, gőzkazán befalazás, gépek alapozása, mindenféle **betonmunkák** kivitele, kemencék gyártélepek részére, saját szerkezetű szab. füstemésztők építése. Magas építés.
Telefon 7-37.

Keresünk perf. ort. kose szakácsot
vagy szakácsnőt a somérok 1yári táborozására magas díjazás mellett. Megkeresések Strauz B. Timisoara I. Mercy-u. 2 alá küldendék

Preciziós fogaskorokok
készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett.
Szabó János
Cuj, Str. Jasi or (Nagyszamos) No 2.

Dr. LEONHARDT és Dr. FLECHTENMACHER **SZANATORIUMA** BRASSÓ-BRASOV
Kut utca 42 e, T. lefon 150 szám.
Ujonnal épült modern gyógyintézet, melyben elsősorban **sebészeti-nőgyógyászati és szülészeti** betegek figadtatna, de ragályos és elmebetegek kivéte ével mindenmű más beteg is. A szanatórium a fő pályaudvartól néhány perc alatt elérhető.
Mod. ra sebészeti felszerelés külön szeptikus és szeptikus műtőtermekkel. **Röntgenintézet** (átvilágítás, fényképezés, kez lés). **Modern villanykezelés** a legujabb gépekkel (Diathe mia, Kvarc-és Solluxlámpa, villanymassze, Galvanisatio, Fari disatio, villany hőfürdő, endoskópia, stb.). Lift. Elsőrendű ellátás. Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A betegek az állomástól és a városból a szanatóriumba való szállítását az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulajdonosok:
Dr. Leonhardt János a segesvári kózkórház volt igazgató sebész-főorvosa.
ifj. dr. Flechtenmacher Károly volt klinikai tanársegéd és volt brassói sebészeti szanatóriumának vezető orvosa.

Berkeszt...
hivatal és
Károly-Kolozsv
A. Pop (Bra
Tele
szark. és k
977, 228
Es. S. Sz. -
egy szám ára
on és ridék
Bukarestben

1925 Julius

Chicago

A tudom nem nyerne tuális játékn tóriumok lé roőbb kedv amely nem művészetben irányzat me leginkább C járja, hogy letére anélk konzervdob

Nos, ez tudományos gesen relativ hintve diva hatását egész terelte, vagy fejlesztette. tudna utána tivummá for viszonylagos biztosított.

Az egész különösen C városában is szöröstől-ből tól egyetem került, az ő Chicago ügy ták meg, aki szetessen cinb

Eltékintv től, amelyet vátásos mora nekik a lelki feszültségük az "eset" an való, mely k nélkül való, ságával a demli meg.

Az ember de bizonyos ben a törekv sabbrendű, és kélcserendé s csak egyesek bolyongó rit szerelmek e lükre ö'elni. azok is, aki ják - a mor belső lényeg, a létező hata dalmi toiszt hatalmi visz - azok szám mára is, akik

Chicagoa javára toldta lürökkel tövt terzult. A bü az igazság pa dja elé fogot szolgálósnnyu tott eszbe, h nem jutott esz háztatni a ha

Am valója talomra való Hanem az a rült megfelelő szeket szerző vábbvitelére. Voltai e az nem volna is találni. A jó